

המוקד להגנת הפרט

HAMOKED Center for the Defence of the Individual

هموكيد - مركز الدفاع عن الفرد

תאריך: 18.7.2012
בתשובה נא לציין: 7421

בפקט ובדואר רשום

לכבוד
גב' ליאת מלמד
ראש ענף אחמ"ש
משרד הפנים
ואדי ג'וז 49
ירושלים

גב' מלמד הנכבדה,

הנדון: **בקשה לאשרה מסוג א/5**
במסגרת ההסדר המדורג
בקשת אחמ"ש מס' 2408/94
ע"ש נ' ג'בארין, ת"ז
עבור בן זוגה ע' ג'בארין, ת"ז

בשם מרשיי, נ' ג'בארין (להלן: "גב' ג'בארין" או "מרשתי") וע' ג'בארין (להלן: "ע"י" או "מר ג'בארין" או "מרשי"), הריני לפנות אלייך בעניין שבנדון כדלקמן:

1. כאמור בכותרת שבנדון, מבקש מרשי לשדרג את מעמדו למעמד של תושב ארעי (אשרת א/5). זאת, בהתאם להתפתחויות המשפטיות שחלו לאחרונה בנושא זכאותם של מי שמעמדם אמור היה להיות משודרג ערב החלטת הממשלה למעמד א/5, ועקב עיכוב בטיפול בבקשה לא התבצע השדרוג. נפרט את עמדתנו.

עניינם של מרשיי

2. להלן תובא השתלשלות העניינים הרלוונטית לעניין בקשת השדרוג של מרשי, קרי, העניינים שהתרחשו טרם החלטת הממשלה 1813.

3. בקשתה של מרשתי, תושבת קבע בישראל, לאיחוד משפחות עם מרשי, בעלה, תושב שטחים במקור, הוגשה ביום 12.7.1994.

4. ביום 14.3.1995, לאחר שפנתה מרשתי אל המוקד להגנת הפרט, נשלח מכתב מן המוקד ללשכתכם, בבקשה להתעדכן לגבי כל טיפול ו/או החלטה בבקשת איחוד המשפחות, כמיופי כוח.

מכתב המוקד מיום 14.3.1995 מצ"ב ומסומן א.

5. ביום 19.2.1996 נשלח מכתב נוסף, אליו צורף המכתב מיום 14.3.1995 הנ"ל, בכדי לוודא שכל הטיפול בתיק יהיה באמצעות המוקד. כמו כן, צורפו הודעות לידה של בנותיהם התאומות של מרשיי, ולשכתכם התבקשה לצרפן לבקשת איחוד המשפחות.
- מכתב המוקד מיום 19.2.1996 מצ"ב ומסומן ב.
6. ביום 28.2.1996 התקבל מכתב לשכתכם מיום 26.2.1996, אשר אישר קבלת מכתב המוקד מיום 19.2.1996, והודיע כי לשכתכם תשוב ותודיע בהקדם מה עלה בגורל הבקשה.
- מכתב לשכתכם מיום 26.2.1996 מצ"ב ומסומן ג.
7. ביום 27.8.1996 התקבל מכתב לשכתכם מיום 20.8.1996, לפיו לשם הוכחת מרכז חיים בישראל, על מרשתי להמציא מסמכים נוספים: חוזה שכירות מאז יום הנישואין, חשבונות בקשר לדירת המגורים מיום הנישואין, אישורים בדבר קבלת שירותים רפואיים של מרשתי וילדיה, אישורים בדבר מקום העבודה של מרשיי.
- מכתב לשכתכם מיום 20.8.1996 מצ"ב ומסומן ד.
8. ביום 15.12.1996 נשלח מכתב, אליו צורפו מסמכי מרכז חיים, כמבוקש.
- המכתב מיום 15.12.1996 מצ"ב ומסומן ה.
9. ביום 23.7.1998 פנה המוקד אל לשכתכם בבקשה לברר היכן עומדת בקשת איחוד המשפחות.
- פניית המוקד מצ"ב ומסומנת ו.
10. ב-1.9.1998 נשלחה תזכורת.
- התזכורת מצ"ב ומסומנת ז.
11. ביום 13.9.1998 התקבל מכתב לשכתכם מיום 9.9.1998, על פיו "הבקשה הנ"ל נדחתה עוד ביום 11.9.1997 בנימוק כי לא הוכח מרכז חיים". יצוין, כי במשרדנו מעולם לא התקבל מכתב סירוב בעניין, זאת למרות שלשכתכם עודכנה מספר פעמים בכך שהמוקד הינו מיופה כוח.
- מכתב לשכתכם מיום 9.9.1998 מצ"ב ומסומן ח.
12. באותו יום בו התקבל המכתב, נשלח מכתב מהמוקד בו פורטה השתלשלות ההתכתבות בין המוקד ללשכתכם, ונטען, כי לאור העובדה שסופקו לכם המסמכים שדרשתם, הסברה הייתה כי הבקשה נבדקת. בסוף המכתב, דרשנו את המשך הטיפול בבקשת איחוד המשפחות.
- מכתב המוקד מיום 13.9.1998 מצ"ב ומסומן ט.
13. ביום 1.11.1998 נשלחה תזכורת.
- התזכורת מצ"ב ומסומנת י.

14. ביום 6.11.1998 התקבל מכתב לשכתכם מיום 29.10.1998, אשר זימן את מרשתי "לבירור".
מכתב הזימון מצ"ב ומסומן יא.
15. ביום 11.11.1998 הוגשה בקשה לרישום ילדיה של מרשתי, אליה צורפו מסמכי מרכז חיים.
מכתב הבקשה לרישום ילדים מצ"ב ומסומן יב.
16. בשיחה של גב' פוריזקי מהמוקד עם גב' וייס מלשכתכם, ביום 17.11.1998, נמסר כי על מרשתי להגיע פיזית ללשכה ל"בירור", וכי אין אפשרות לענות על שאלות לשכתכם בהתכתבות.
17. ביום 20.11.1998 התקבל מכתב לשכתכם מיום 19.11.1998 בו נתבקשו, במסגרת הבקשה לרישום ילדים, מסמכים נוספים.
מכתב לשכתכם מצ"ב ומסומן יג.
18. ביום 13.12.1998 נשלחו המסמכים הנוספים במסגרת בקשת רישום הילדים.
המכתב אליו צורפו המסמכים מצ"ב ומסומן יד.
19. ביום 23.12.1998 נשלח מכתב מהמוקד ללשכתכם, בו נכתב כי אין המוקד רואה מקום וצורך להטריח את גב' ג'בארין ללשכה, שכן כל מסמכי הוכחת מרכז חיי המשפחה מצויים וקיימים. למכתב, צורפו מסמכי מרכז חיים מאז 1996, ונכתב כי במידה ואחרי קבלת מסמכים אלו עדיין תראו צורך בבירור מול גב' ג'בארין, המוקד יפנה אותה ללשכתכם לשם בירור הפרטים הנחוצים.
מכתב המוקד מיום 23.12.1998 מצ"ב ומסומן טו.
20. ביום 21.1.1999 התקבלה תשובת לשכתכם מיום 13.1.1999 בזו הלשון: **"לאור המסמכים שהומצאו, בבקשתה של הגב' נ' ג'בארין לרישום ילדיה, הוחלט לבחון ההחלטה מיום 11.9.1997 בדבר דחיית הבקשה הנ"ל, מחדש. בסיום הטיפול נודיעך החלטתנו"**.
תשובת לשכתכם מצ"ב ומסומנת טז.
21. ביום 14.10.1999, **תשעה חודשים לאחר המכתב בו הודעתם כי בחינת בקשת האחמ"ש חודשה**, התקבל מכתב לשכתכם מיום 12.10.1999 לפיו מכתב המוקד מיום 1.11.1998 נתקבל, וכי נוהל הטיפול בבקשות מסוג זה "מחייב בדיקה מול גורמים נוספים מלבד בחינת מרכז חיים".
תשובתכם מצ"ב ומסומנת יז.
22. ביום 8.6.2000, **שש שנים לאחר הגשתה**, אושרה בקשת איחוד המשפחות.
מכתב אישור הבקשה מצ"ב ומסומן יח.
23. ביום 2.7.2000 קיבל מרשי הפנייה לקבלת היתר מת"ק.
ההפניה מצ"ב ומסומנת יט.

24. מאז ועד היום שוהה מר ג'בארין בישראל באמצעות היתרים.

התפתחויות משפטיות בנושא שדרוג מעמד

25. לאחרונה חלו התפתחויות משפטיות בנושא זכאותם של מי שמעמדם אמור היה להיות משודרג ערב החלטת הממשלה ממאי 2002, ועקב עיכוב הטיפול בבקשה לא התבצע השדרוג.

26. בפסק הדין בע"מ 8849/03 **דופש נ' מנהל מינהל האוכלוסין** (לא פורסם, ניתן ביום 2.6.08) (להלן: **עניין דופש**) – פסק דין בשני ערעורים שהוגשו לבית המשפט העליון בעניינם של מי שמעמדם אמור היה להיות משודרג לפני החלטת הממשלה – נקבע כי:

בעקבות הערותינו בדיון קודם הסכים המשיב כי ניתן יהיה לשדרג מעמדו של מבקש גם אם מעמדו לא שודרג לפני המועד הקובע וזאת אם אי השדרוג נבע מטעות או מחמת עיכוב בלתי מוצדק אשר נבע מן המשיב. השאלה האם המערערים נכנסים בגדרו של הקריטריון האמור צריכה להיבדק על ידי בית המשפט לעניינים מינהליים על יסוד העובדות שבכל מקרה ומקרה. לפיכך שני ההליכים יוחזרו לבית המשפט לעניינים מינהליים לשם בדיקת העניין מחדש. לכל אחד מבעלי הדין תינתן אפשרות להביא ראיות נוספות, כך שבית המשפט יוכל להכריע בעניין.

(ההדגשה הוספה, נ.ד.).

27. בנוסף, בפסק דין שעסק באותו עניין ממש, ע"מ 5534/07 **רג'וב נ' שר הפנים** (לא פורסם, 16.7.2008) (להלן: **עניין רג'וב**), נקבע כי:

בהמלצת בית המשפט ובהסכמה יוחזר התיק לבית המשפט לעניינים מינהליים, על מנת שישוּב ויבדק נוכח המדיניות (שגובשה לאחר פסק הדין קמא), אשר מצאה ביטויה בגישה לפיה "ניתן יהיה לשדרג מעמדו של מבקש גם אם מעמדו לא שודרג לפני המועד הקובע, וזאת אם אי השדרוג נבע מטעות או מחמת עיכוב בלתי מוצדק אשר נבע מן המשיב" (מתוך פסק הדין בע"מ 8849/03 **דופש נ' מנהל מינהל האוכלוסין** (לא פורסם, ניתן 2.6.08)). בית המשפט יבדוק אם המקרה דנא נופל בגדרי הקריטריונים האמורים. אנו מסבים תשומת הלב לטענת העותרים, כי מגוריהם מעבר לגדר ההפרדה, ולכן יש קשיים בתנועה לירושלים למי שאין לו מעמד א/5 אלא היתרי מת"ק בלבד, ושנית, כי מצב בריאותו של העותר 2 אינו תקין, בעקבות תאונה. **עוד מסבים אנו תשומת הלב לחלוף הזמן ולהיסטוריה של הטיפול בנושא, שראשיתה ב-1995 (העתירה**

המינהלית הוגשה ב-2003), וכן לנסיבות לוח הזמנים ב-2002, דבר שמן הסתם יובא בחשבון - וכמובן איננו קובעים מסמרות - על-ידי המשיבים בעת עיצוב עמדתם בבית המשפט לעניינים מינהליים. ולבסוף, מבקשים אנו מאוד כי בית המשפט יקבע את הדיון במועד קרוב, נוכח כל האמור מעלה. הערעור מתקבל איפוא בהסכמה בהתאם לכך.

(ההדגשה הוספה, נ.ד.).

נציין, כי בשלושת המקרים האמורים, הוחזר התיק לבית המשפט המחוזי, ושם נקבע כי יש לשדרג את מעמדם של אותם מערערים למעמד של א/5.

יישום הלכת דופש בבתי המשפט

28. כפי שניתן לראות מהתיאור העובדתי, ערב כניסת החלטת הממשלה לתוקפה בחודש מאי 2002, חסרו למרשי 4 חודשים של ההליך המדורג, בכדי להגיש בקשה לאשרה מסוג א/5. על פער זמנים זהה בדיוק, פסק בית המשפט:

בנוסף לכך נראה כי לא יהיה זה מוצדק לזקוף את ארבעת החודשים החסרים לחובת העותרים ולמנוע מהעותרת את שדרוג המעמד, בהתחשב בעובדה כי המשיב השתהה שיהוי ניכר של למעלה מארבע שנים באישור הבקשה הראשונית לאיחוד משפחות. בעניין זה נקבע לאחרונה בפסק הדין של בית משפט העליון בע"מ 8849/03 דופש נ' מנהל מינהל האוכלוסין במזרח ירושלים כי:

"בעקבות הערותינו בדיון קודם הסכים המשיב כי ניתן יהיה לשדרג מעמדו של מבקש גם אם לא שודרג לפני המועד הקובע וזאת אם אי השדרוג נבע מטעות או מחמת עיכוב בלתי מוצדק אשר נבע מן המשיב".

(ההדגשה הראשונה הוספה, השנייה במקור – נ.ד.).

ועוד:

לאור כל זאת הגעתי למסקנה, כי בהתחשב במכלול הנסיבות האלה, אין זה מוצדק לדקדק עם העותרת ביחס לפרק הזמן של ארבעה חודשים בהם לא היה לה היתר מת"ק (כאשר באותו פרק זמן היא עמדה בדרישות המהותיות של הנוהל), כשבו בזמן נדרשו למשיב כמעט ארבע וחצי שנים לאשר את הבקשה שהוגשה, כאשר עיכוב זה משליך בצורה ישירה על יכולתה של העותרת לעמוד בתנאי הנוהל ולשדרג את מעמדה, וכאשר המשיב פעל בניגוד לנהליו שלו והעניק לעותרת היתרים מקוצרים ולא מלאים.

(ההדגשה הוספה – נ.ד.).

עת"ם (י-ם) 8228/08 מג'די נ' שר הפנים, (פס"ד של כב' השופטת ס'
הנשיאה, י' צור, מיום ביום 1.3.2009).

29. במקרה דנן עברה תקופה ניכרת עוד יותר: 6 שנים חלפו ממועד הגשת הבקשה ועד אישורה!

30. הנה כי כן, ההתפתחויות המשפטיות הניכרות בעניין שדרוג מעמד של מבקשים בהליך המדורג, מצדיקות כעת בחינת עניינו של מרשי. כפי שנראה להלן, בדיקת עניינו בהתאם למצב המשפטי הנוכחי תעלה, כי מרשי זכאי לשדרוג מעמדו ולקבלת אשרה מסוג א/5.

מן הכלל אל הפרט: זכאותו של מרשי לאשרה מסוג א/5

31. הטיפול בבקשתה של מרשתי לאיחוד משפחות עם ע' התנהלה באיטיות ובסרבול בלתי מוצדקים בעליל. להלן נפרט את העיכובים הבלתי-מוצדקים בטיפולכם.

העיכובים בטיפול בבקשת איחוד המשפחות

32. מיום הגשת הבקשה לאיחוד משפחות, 12.7.1994, ועד ליום שליחת דרישתכם למסמכים נוספים, 20.8.1996, עברו מעל לשנתיים.

33. ביום 15.12.1996 נשלחו, כאמור, המסמכים הנוספים. בדיעבד (ממכתבכם מיום 9.9.1998) התברר, כי ביום 11.9.1997, כתשעה חודשים לאחר שליחת המסמכים הנוספים, נדחתה הבקשה "בנימוק כי לא הוכח מרכז חיים". כאמור לעיל, מעולם לא התקבל מכתב סירוב לבקשה; ואם היה מכתב סירוב – הוא אף לא צורף למכתבכם מיום 9.9.1998. כמו כן, עילת הסירוב תמוהה, על פניה, שכן מסמכי מרכז חיים נוספים נשלחו על פי דרישתכם אל לשכתכם בדצמבר 1996. במידה ומסמכים אלו לא היו מספקים, מדוע לא נשלח מכתב בעניין?

34. בעקבות פניית המוקד מיום 13.9.1998, הוזמנה מרשתי ל"בירור". לטענתכם – מדובר היה בעניין שלא ניתן לברר באמצעות התכתבויות. חרף זאת, בעקבות שליחת מסמכי מרכז חיים נוספים ללשכתכם, הודעתם ביום 13.1.1999 כי לאור מסמכים אלו, הוחלט לבחון את הבקשה מחדש.

35. תשעה חודשים תמימים לאחר מכן, ביום 12.10.1999, הודעתם כי על פי נהליכם, הטיפול בבקשה מחייב בדיקה מול גורמים נוספים.

36. שמונה חודשים נוספים חלפו עד שאושרה בקשת איחוד המשפחות.

37. הבה נתעלם, לרגע, ממחדלכם לשלוח מכתב סירוב מסודר בספטמבר 1997. מיום הודעתכם, כי הוחלט לבחון את בקשת מרשיי מחדש, ועד ליום אישור הבקשה, חלפו שנה וחמישה חודשים. מדובר, לכל הדעות, בעיכוב בלתי מוצדק בעליל.

38. על פי נהלי לשכתכם בזמן הטיפול בבקשה, הזמן הנדרש לבדיקת בקשה להארכת היתר במסגרת אחמ"ש היה חודשיים ימים. עובדה זו ניתן להסיק, בין היתר, ממכתבי ההפניה שהוצאו באותה עת, לפיהם לצורך הארכת היתר יש לפנות ללשכה חודשיים לפני תום

ההיתר. יפים לעניין זה דבריו של כב' השופט סובל בעת"ם (י-ם) 8436/08 **סבאח עוויסאת נ' משרד הפנים** (פורסם בנבו, להלן: **עניין עוויסאת**):

בזכרנו כי משרד הפנים העריך בנהליו בחודשיים את משך הזמן הדרוש לטיפול בבקשה להארכת היתר המת"ק, ולפיכך ציין במכתב מיום 16.9.99 כי על העותרים להגיש את בקשת ההארכה "**חודשיים לפני תום התקופה**", מתבקש לומר כי **התמשכות הטיפול בהארכת ההיתר על פני קרוב ל-10 חודשים עולה על משך הזמן הסביר והמקובל**.

(שם, ההדגשות הוספו, נ.ד.).

39. במקרה דנן, אמנם אין מדובר בהארכת היתר, אלא באישור בקשת אחמ"ש. אולם, עדיין, מדובר בזמן טיפול של **שנה וחמישה חודשים** – פי שמונה מהזמן אשר נדרש בתקופה הנדונה להארכת היתר מת"ק. לא יתכן, שפרק זמן של **17 חודשים** לא ייחשב ל"יעיכוב בלתי מוצדק", גם על פי נהליכם שלכם.

40. הנימוק של לשכתכם לעיכוב החודשים הללו, לפיו התשובה מתעכבת בשל בדיקה אל מול גורמים, אינו יכול לעמוד. על פי הפסיקה, עיכוב בשל המתנה לעמדת גורמים אינו יכול להצדיק אי-שדרוג מעמד. כך, למשל, בית המשפט ציין בעניין **עוויסאת** כי:

...ההיתלות בעיכוב מצד גורמי הביטחון בהעברת עמדתם ביחס לבקשה, אינה מסוגלת לבסס הצדקה לאי-שדרוג המעמד מנקודת המבט של המבקש. בכל מקרה, אין בידי משרד הפנים להצדיק את העיכוב בהסתמך על המועד בו הועברו אליו עמדות גורמי הביטחון, שעה שגם התנהלותו שלו עצמו, במנותק מגורמי הביטחון, לא קידמה את הטיפול בבקשה במהירות ראויה.

(ההדגשה הוספה – נ.ד.).

41. במקרה אחר, בעת"ם (י-ם) 413/03 **סעדה נ' מנהל מינהל האוכלוסין במזרח ירושלים**, [פורסם בנבו], 23.11.2008, טען משה"פ, כי השיהוי בטיפול בבקשה נבע מדרישתו של השב"כ לעכב את הטיפול בבקשה למשך 6 חודשים ומזימונו של העותר לתחקור בשב"כ, דרישה שלא אפשרה לו, בהעדר עמדה סופית של גורמי הביטחון, לאשר את בקשת השדרוג. בית המשפט קבע כי:

בעניין זה אני סבור שעייכוב בלתי מוצדק בהקשר זה כולל גם עייכוב בלתי מוצדק שנפל, אם נפל, בבדיקת השב"כ. כפי שנאמר לעיל, השב"כ העביר עמדתו למשיב בעניינו של העותר רק ב-21.11.02, כשנה לאחר שהתבקש להודיע עמדתו לגבי הבקשה. עייכוב מעין זה, של יותר משנה, הוא ודאי עייכוב לא מוצדק. עם זאת, משהמניעה לאישור הבקשה נפלה כבר ביום 12.5.02 (המועד הקובע לפי החוק), השאלה היא האם עייכוב תשובתו של השב"כ עד למועד זה

(12.5.02) היה גם הוא עיכוב בלתי מוצדק. בהנחה שהשב"כ קיבל את פנייתו של משרד הפנים בסמוך לאחר הגשתה, מדובר בעיכוב במתן התשובה של קרוב ל-6 חודשים. גם בהנחה שמקרהו של העותר הצריך בדיקה מיוחדת, שלצורך כך הוא זומן לתחקור ביום 4.3.02, הראה, על פניו שמדובר בפרק זמן ארוך מדי אשר נופל בגדרו של "עיכוב בלתי מוצדק" כמובנו בהקשר שלפנינו. ודוק: אינני שולל את האפשרות לקיומם של גורמים ונסיבות אשר יצדיקו עיכוב כזה. אלא שלעניין זה לא קיבלתי כל הסבר לפשר העיכוב של כחצי שנה בהמצאת תשובת השב"כ... יתרה מזאת, בתשובה שניתנה בסופו של דבר הודיע השב"כ שאין לו הערות לבקשה... בנסיבות אלה, לא ברור מה הביא לעיכוב במתן תשובתו של השב"כ לבקשה.

(ההדגשה הוספה- נ.ד.)

42. בעניין זה נזכיר שוב את דבריו של בית המשפט בעניין מג'די, אשר יפים גם במקרה הנדון: "לא יהיה זה מוצדק לזקוף את ארבעת החודשים החסרים לחובת העותרים ולמנוע מהעותרת את שדרוג המעמד, בהתחשב בעובדה כי המשיב השתהה שיהוי ניכר של למעלה מארבע שנים באישור הבקשה הראשונית לאיחוד משפחות".

סיכומם של דברים

43. לאור כל האמור לעיל, נבקש כי מעמדו של מרשי ישודרג וכי תוענק לו תעודת זהות של תושב ארעי (א/5).

44. אנו מצפים לאישורה המהיר של הבקשה.

בכבוד רב,

נועה דיאמונד, עו"ד

לוט:
נספחים